

**Gert-Jan Heijnen**

Uit stammoeder Jolien (v. Casper) fokte de familie Heijnen uit Aalten meerdere generaties preferente stammoeders.



Aantal dieren:	23
Ras:	limousin
Hectare:	8
Tussenkalf tijd:	12 maanden

Rustig liggen Uno en haar dochter Coby herkauwend in het gras. Wanneer de preferente stammoeder Uno (v. Roland) gaat staan, is er weliswaar een koe in haar werkpak te zien vanwege haar zogende kalf, maar wel een koe met veel capaciteit, breedte in de achterhand en licht krommend beenwerk. Als vervolgens haar vierjarige Obedochter Coby gaat staan, wordt meteen duidelijk waarom het limousinstamboek de achtjarige Uno tot preferente stammoeder heeft verklaard. Haar dochter Coby kreeg 88 punten, is zeker tien centimeter groter en langer

Natuurlijk dekkende stieren met fokwaarden verbeteren limousinveestapel van familie Heijnen

Indexfokker met gevoel

De huidige dekstier Remko is al elf jaar oud. Gebruikmaken van oude genetica ziet de familie Heijnen niet als een bezwaar, maar juist als een voordeel. Bewezen stieren hebben betrouwbare fokwaarden die nuttig zijn om goede combinaties te maken.

tekst Jaap van der Knaap

dan haar moeder en is vooral in type en beenwerk een erg aansprekende koe. Het is volgens eigenaar Gert-Jan Heijnen een goed voorbeeld van wat je met gerichte fokkerij kunt bereiken. 'Uno's vader Roland had goede fokwaarden voor bespiering en type, maar was minder sterk in vererving van hoogtemaat. Obe is juist een stier met een goede fokwaarde voor hoogtemaat en met zijn steile beenwerk zorgde hij voor een passende combinatie met Uno.' Wie met Gert-Jan (35), Gerard (67) en Joke

(63) Heijnen uit Aalten over hun 23-kopige limousinveestapel praat, heeft het gegarandeerd over fokkerij en het gebruik van fokwaarden. 'Ik noem mezelf niet direct een indexfokker, maar fokwaarden zijn voor mij wel heel belangrijk om een betere, nieuwe generatie koeien te fokken', zo geeft Gert-Jan aan. 'Daarom gebruiken we ook altijd oudere stieren die zich op andere bedrijven al bewezen hebben. Doordat ze al meerdere dochters hebben, krijgen ze een betrouwbare fokwaarde.' Heijnen maakt de koeien drachtig via natuurlijke dekking en probeert daarvoor stieren te kopen die hoog in de Nederlandse fokwaarderanking staan. Dat zijn wel vaak oudere stieren. Zo kwam

de eerdergenoemde Obe (v. Incomparable) als achtjarige stier naar Aalten en loopt sinds vorig jaar de in 2000 geboren Remko LCO (v. Mousse) tussen de koeien. 'We hebben een kleine veestapel, de stieren dekken hier jaarlijks ongeveer tien dieren. Ook al zijn de stieren op leeftijd, we hebben nog nooit problemen ervaren met het drachtig krijgen van de dieren. De tussenkalf tijd bedraagt hier gewoon twaalf maanden.'

Sterke invloed van Jolien

De stier Obe heeft de veestapel van Heijnen qua exterieur een enorme impuls gegeven. Obe was een met 87 punten ingeschreven zoon van nationaal kampioen Incomparable (fokwaarde 109). Dankzij 93 nakomelingen op diverse bedrijven staat Obe met een totale fokwaarde van 108 nog hoog in het Nederlandse fokwaardeoverzicht.

In de stal van Heijnen zijn ook diverse nazaten ingeschreven en zij zorgden er onder meer voor dat het stalgemiddelde momenteel op 86 punten voor totaal exterieur ligt. Dit hoge gemiddelde is ook te danken aan de grote invloed van de Jolienkoefamilie. 'Stammoeder Jolien was een Casperdochter die we in 1999 kochten van Roland Kleine uit Almen', verhaalt Gerard over de oorsprong van de koefamilie. 'We schakelden in die tijd over van witblauwkruislingen naar limousins. Ik was bouwvakker, Gert-Jan zat op school en de keizersnedes en de nazorg daarvan bij de witblauwen waren moeilijk te combineren met de tijden dat we thuis waren. We zagen in limousin een ras dat sober gehouden kan worden, dat vruchtbaar is, zelf afkalft en een vriendelijk karakter heeft.'

Van diverse bedrijven werden limousindieren aangekocht, maar Jolien bleek de succesvolste aankoop. Via Ibisdochter Rispa werd ze de grootmoeder van Uno en inmiddels zijn elf van de 23 aanwezige dieren allemaal afkomstig uit de Jolienfamilie. Jolien werd preferent verklaard met een ster en ook haar dochter Rispa en Uno kregen dit predicaat.

Aan de uitbreiding van de koefamilie is geen et-sessie te pas gekomen, aldus Gert-Jan. 'We willen via de natuurlijke weg werken aan fokkerij. Jaarlijks houden we alle vaarskalveren aan en verkopen we de stiertjes op een leeftijd van acht maanden. Onze stallen zijn niet toereikend om zelf dieren af te mesten. Oudere moederdieren die we uiselecteren, gaan om die reden ook vaak vlak voor het stalseizoen weg.'

Maisvrije rantsoenen

Ook de afwezigheid van mais in het rantsoen is een reden om zelf geen dieren af te mesten. Er is acht hectare weideland waar naast weidegang jaarlijks honderd ronde balen gras van worden gewonnen. 'We proberen een lang weideseizoen aan te houden en in de winter krijgen jong en oud allemaal gras uit dezelfde balen. Wel zorgen we ervoor dat ze voldoende vruchtbaarheidsmineralen krijgen.' Door de maisvrije rantsoenen zijn de dieren van Heijnen lastig in een topconditie te brengen voor een keuring. 'Keuringsdeelname betekent dat we dieren een paar maanden extra zouden moeten bijvoeren in de stal om ze in optimale vorm te presenteren. Dat kost eenvoudigweg te veel arbeid en geld. We houden limousins voor de hobby,

het moet allemaal wel werkbaar blijven.' Hobby of niet, er wordt heel professioneel omgegaan met fokkerij, die in korte tijd al zorgde voor vijf preferente stammoeders, waarvan vier zelf gefokte. Negentien van de 23 aanwezige dieren stammen zelfs uit een preferente stammoeder.

Aankoop vanwege fokwaarden

De professionaliteit in fokkerij komt ook tot uiting in de aankoop in 2009 van Remko als nieuwe dekstier. Zijn aanschaf was met name gebaseerd op de goede fokwaarden (107 totaal exterieur). 'Remko heeft 90 punten, is fijn van type, maar is op het eerste gezicht niet een heel indrukwekkende, massale stier', geeft Gert-Jan aan. 'We hebben hem dan ook niet gekocht op basis van zijn uiterlijk, maar vanwege zijn goede fokwaarden. De eerste kalveren dit jaar bevestigden dat hij een goede vererfer is: ze hebben mooi brede ruglijnen en fijn beenwerk.' Ook de meest recente preferente stammoeder Uno kreeg een fraai Remkokalf dit jaar. Helaas was het een stierkalf dat normaal gesproken aan het eind van het weideseizoen zal vertrekken. Gert-Jan toont met trots het gerekte, brede kalf. 'Misschien maken we voor dit kalf één keer een uitzondering en fokken we hem op om hem eventueel aan te bieden voor de centrale opfok in Toldijk.' |

Preferente stammoeder Uno (links) en dochter Coby met hun Remkokalveren